

TRANSPARENS

A Transparency International Magyarország hírlevele

***Kérjük, támogassa munkánkat
és küzdjön Ön is a korrupció ellen adójának 1%-ával!
ADÓSZÁM: 18192744-1-42***

A Transparency International Magyarország hírei

Corporate Supporters Forum (CSF), Vállalati Támogatói Fórum létrehozása

A Transparency International Magyarország (TI) a Vállalati Támogatói Fórum létrehozásával olyan vállalatok együttműködését keresi, amelyek bevezetik, és következetesen alkalmazzák a TI által kidolgozott "Vesztegetésellenes üzletpolitikai irányelveket", példát mutatva így a magyarországi üzleti élet egészének. A támogatók elutasítják a korrupció minden formáját és együttműködnek a TI-jal abban, hogy minél szélesebb körben terjedjen el az etikus üzleti viselkedés, az átláthatóság valamint az elszámoltathatóság elve és gyakorlata.

Célok:

- A Transparency International által megfogalmazott etikai és működési normák széles körű terjesztése
- A "jó gyakorlat" tapasztalatainak megosztása a tagvállalatokkal
- Tanácskozási- és vita fórum, véleménycsere
- Példamutatás és érdekérvényesítés

A Transparency International állásfoglalása a főbíró választásról

A Legfelsőbb Bíróság elnöki széke 2008. június 26-a, Lomnici Zoltán mandátumának lejárta óta üres. Az Országgyűlés kétszer szavazott az új elnök jelöléséről, ám mindezekig sikertelenül.

A bíróságok működésével kapcsolatos hiányosságok nagyrészt az igazságszolgáltatás szervezeti felépítéséből adódnak, és szervezeti reformokkal orvosolhatók. A szervezeti rendszer megváltoztatása azonban felelős vezető nélkül lehetetlen. "Ahhoz, hogy az igazságszolgáltatás hatékonyá váljon, elengedhetetlen, hogy a Legfelsőbb Bíróság elnöke olyan személy legyen, aki eddig is bizonyítottan kiállt a reformintézkedések mellett, és szakmai programjával kapcsolatban nem merült fel kifogás"- véli Alexa Noémi, a

Transparency International Magyarország igazgatója.

Fontos megelőzni, hogy a magyar igazságszolgáltatásról kedvezőtlen kép alakuljon ki az emberekben. A Gallup Intézet által 2007 őszén végzett felmérés szerint a vesztegetéssel kapcsolatba került állampolgárok (a megkérdezettek 9%-a), az esetek 8%-ában a vesztegetés "célpontjaként" a bíróságokat jelölte meg.

Az EBRD és a Világbank által 2005-ben végzett kutatás a 2002 és 2005 közötti folyamatokat vizsgálva a bíróságok teljesítményének és a korrupciós megítélésüknek a romlásáról tudósít. Míg 2002-ben a megkérdezett cégek több mint fele értett egyet azzal a kijelentéssel, hogy Magyarországon az igazságszolgáltatás tisztességes, megvesztegethetetlen, illetőleg pártatlan, 2005-ben az e kijelentéssel egyetértő cégek kisebbségben maradtak. A héten megjelent Global Integrity 2008, a nemzetközi korrupciós helyzetet elemző vizsgálat szerint is Magyarországon a korrupció visszaszorításához elengedhetetlen az igazságszolgáltatás átláthatóbbá és számonkérhetőbbé tétele.

A Transparency International Magyarország a február 19-én levélben javasolta a parlamenti képviselőknek, hogy a Legfelsőbb Bíróság elnöki pozíciójára jelölt személyéről a fentiek figyelembevételével és minél hamarabb legyenek szívesek dönteni.

A Transparency International Magyarország javaslatai az igazságszolgáltatás reformjáról

- A bíróságok igazgatásával kapcsolatos hatáskörök újraszabályozása: Országos Igazságszolgáltatási Tanács és Legfelsőbb Bíróság elnöki posztjának különválasztása; számonkérhetőség biztosítása az OIT összetételének megváltoztatásával.
- Egységes, átlátható felvételi és előmeneteli rendszer, bírói karrier erősítése
- Egységes, átlátható, rendszeres teljesítményértékelés
- Kötelező kreditalapú képzési rendszer
- Törvény az igazságügyi tájékoztatásról (nagyobb nyitottság a tárgyalások nyilvánosságára, a bírósági iratok kutathatósága és a szervezeti viszonyok átláthatósága terén)
- Az OIT hatásköreinek megosztása - így rendszeressé kényszerítve a különböző szervek együttműködését. Jelenleg az OIT és a megyei bíróságok elnökei rendelkeznek hatáskörökkel olyan szervezeti rendben, amely lehetetlenné teszi a hatékony igazgatást. A minisztérium és a táblák megfelelő igazgatási hatáskörökkel való ellátása egyensúlyba helyezhetné a bíróságok igazgatását.

Global Integrity legújabb jelentése

Az 57 országra kiterjedő vizsgálat eredményeit február közepén a Global Integrity jelentette meg, az a vezető nemzetközi nonprofit szervezet, amely nyomon követi a kormányzati és korrupciós trendeket világszerte. A jelentés szerint az országok leggyakrabban azzal a korrupciós fenyegetéssel szembesülnek, hogy a pénz szabályozatlanul és ellenőrizetlenül áramlik a politikába. Nathaniel Heller, a Global Integrity igazgatója úgy véli, a legtöbb ország anti-korrupciós tevékenységének egyik megoldatlan problémája, a pártfinanszírozás kérdése.

A politikai pénzügyek átláthatóvá tétele nagymértékben csökkentené a korrupciót. "Ha komolyan vissza akarjuk szorítani a korrupciót és a hatalommal való visszaélést a fejlett és fejlődő országokban egyaránt, feltétlenül hatékonyabb biztosítékok szükségesek a pénz politikára gyakorolt hatásának megfékezésére" - mondta Heller.

Magyarország helyzete

A Global Integrity tanulmányának Magyarországgal foglalkozó fejezete az igazságszolgáltatásban fellelhető hiányosságokat emeli ki. A bírói testületekben nincs kellőképpen szigorú összeférhetetlenségi szabályozás. A bírák vagyonyilatkozatai a nyilvánosság számára nem hozzáférhetőek, ami szintén aggodalomra adhat okot. A média közepes besorolást ért el, ám az "öncenzúra", ami a magyar újságírók körében igen

elterjedt, szintén problémát jelenthet.

A vizsgálat kiemeli hazánk tekintetében a parlamenti képviselők és köztisztviselők megajándékozására és juttatásaira vonatkozó irányelvek hiányát, amely a korrupció melegágya lehet. A tanulmány példaként említette, hogy Magyarországon a pártoknak juttatott hazai és külföldi adományokra vonatkozó szabályozás kijátszható olyan alapítványoktól kapott támogatásokkal, amelyekre nem vonatkoznak szigorú szabályok. Pozitívum viszont, hogy Magyarország erős ombudsmani hivatallal rendelkezik, valamint a civil szervezetek korrupció ellenes tevékenysége is igen aktív. Hazánk választási rendszerét nagyon erősnek ítélte a Global Integrity.

Összességében Magyarország a hat kategóriában a "közepes" értékelést kapta (77 pontot ért el hazánk, a maximális 100 pontból). A részletes eredményt [itt tekinthetik meg](#).

A Német-Magyar Ipari- és Kereskedelmi Kamara vendégei voltunk

A Transparency International Magyarország valamint a Német-Magyar Ipari- és Kereskedelmi Kamara 2009. február 10-én közösen tartott rendezvényén a meghívott szakértők arról tájékoztatták az érdeklődőket, hogy a frissen módosított közbeszerzési törvény mennyiben járul hozzá a korrupció csökkentéséhez.

Nagyobb átláthatóságra van szükség a magyarországi közbeszerzési eljárások során, ez nem vitás, hiszen a közbeszerzés a vele járó hatalmas összegek miatt, talán a leginkább korrupció-sújtotta terület Magyarországon. 2008-ban összesen mintegy 1,7 milliárd forintot költöttek el kb. 4000 közbeszerzési eljárás keretében. Szakértők becslése szerint a rendszerszerű korrupció 20-25%-kal drágítja meg a közbeszerzéseket, ugyanakkor gyakran olyan termékek és szolgáltatások megrendelését eredményezi, melyek rossz minőségűek, illetve hasznosságuk megkérdőjelezhető. A Transparency International Magyarország, valamint a Német-Magyar Ipari- és Kereskedelmi Kamara közös rendezvényén a meghívott szakértők a frissen módosított közbeszerzési törvény anti-korrupciós hatását, pozitívumait és negatívumait elemezték.

A Transparency International Magyarország úgy véli, hogy a jelenlegi törvény és a hozzá kapcsolódó 23 végrehajtási jogszabályból álló teljes joganyag újragondolására van szükség, valamint radikális leegyszerűsítésére, hiszen ezek nélkül az átláthatóság követelménye csak látszólagosan tud érvényesülni. A közbeszerzésekkel kapcsolatban számos megoldatlan probléma és gyengeség észlelhető, amit mihamarabb orvosolni kell!

Állásfoglalás a kormányzati korrupcióellenes intézkedésekről: a "whistleblower protection", azaz a közérdekű bejelentők védelmét szolgáló törvényről

A Transparency International Magyarország üdvözli a kormány azon kezdeményezését, hogy erős védelmet kíván biztosítani a korrupciós ügyeket feltáró közérdekű bejelentőknek. Ugyanakkor felhívja a figyelmet arra, hogy a Közérdekvédelmi Hivatal létrehozása önmagában nem megfelelő eszköz a rendszerszerű korrupció felszámolására. Egyúttal javasolja, hogy a közérdeksérelmet bejelentők védelme mellett a kormány fordítson figyelmet az Antikorrupciós Koordinációs Testület által jóváhagyott Korrupció Ellenés Stratégiában megfogalmazott prioritások végrehajtására. [Bővebben](#)

Üzleti reggeli a Brit Kereskedelmi Kamaránál

A Transparency International Magyarország a Brit Kereskedelmi Kamara üzleti reggelijére kapott meghívást 2009.február 5-ére, azzal a céllal, hogy bemutassa tevékenységét és felhívja a figyelmet az üzleti szféra és a civil mozgalom közötti érdekazonosságra és egymásrataltságra.

A korrupció számottevő hatást gyakorol az üzleti életre: növeli a költségeket, csökkenti a versenyképességet, gátolja a befektetéseket. Azokban az országokban, amelyekben a korrupció széles körben elterjedt, a vállalatok kénytelenek bevételük jelentős arányát kenőpénzként elkölteni. A korrupció előnyt biztosít azon piaci szereplők számára, akik

hatékonyan tudnak korrumpálni és segít nekik a piacok meghódításában.

A korrupció elterjedtségéből adódó bizonytalan és kiszámíthatatlan üzleti siker elbátortalanítja a befektetőket, s így hozzájárul ahhoz, hogy a források rossz helyre kerüljenek.

Mindebből következik, hogy az üzleti szektor szereplőinek alapvető érdeke, hogy az a társadalmi, jogi és gazdasági környezet, amelyben működnek, átlátható, tisztességes, stabil és következetes legyen.

E még elérendő cél megvalósításában a vállalatoknak természetes szövetségese kell, hogy legyen a Transparency International, mely ugyanezen célok megvalósításáért küzd. A TI az üzleti szektor érdekképviselőivel karöltve aktívan segíteni kívánja a kormányzatot az állam hatékonyságának növelésében, és ennek érdekében célzott projekteket indít.

Kampányfinanszírozás reformja

Becslések szerint a parlamenti pártok 2006-ban közel 7,6 milliárd forintot költöttek kampányaikra. Ezzel szemben a jelenleg hatályos törvényben meghatározott költségkeret pártonként nagyjából 400 millió forint elköltését teszi lehetővé, és a kötelezően benyújtott elszámolásukban a pártok nem meglepő módon ennyiről is számoltak el. A két összeg közötti, szerény becslések szerint is milliárdos különbség forrásai ismeretlenek, mozgásuk követhetetlen az ellenőrző szervek és a választók számára egyaránt.

A probléma megoldásának lehetőségeit foglalta össze a Transparency Magyarország és a Freedom House által közösen szervezett fórum január 27-én. [Bővebben](#)

Kilépés az Antikorrupciós Koordinációs Testületből, 2008. dec. 11.

Az Antikorrupciós Koordinációs Testületet (AKT) a Kormány hozta létre 2008 nyarán azzal a céllal, hogy tanácsadó szervként segítse a Kormány korrupcióellenes programjának megtervezését és végrehajtását. A grémium tagjai: hat kormányzati intézmény, hat állami intézmény delegáltja és hat civil képviselő. A Testület elnöke az igazságügyi és rendészeti miniszter.

A Transparency International Magyarország 2007 októbere óta vesz részt az AKT munkájában, mint minden tag, térítésmentesen. A munka eredményeként 2008 februárjára elkészült, és a testület jóváhagyta a Korrupció Ellenés Stratégiát, valamint a hozzá kapcsolódó Cselekvési tervet. A dokumentumokat mind a mai napig nem fogadta el a Kormány.

Tekintettel arra, hogy a Testület munkája kiüresedett és nem megfelelően koordinált, több civil társunkkal közösen úgy döntöttünk 2008. december 11-én, hogy a továbbiakban nem veszünk részt az AKT munkájában.

Megjegyzendő, hogy a Testület által jóváhagyott Stratégiát és Cselekvési Tervet megfelelő színvonalú szakmai dokumentumoknak tartjuk. Bízunk benne, hogy a mindenkori politikai elit vállalni fogja a dokumentumokban foglalt feladatok végrehajtását.

Nemzetközi események

- **2009. január 10-január 14.**
IDMAT - International Institute of Development Management Technology,

Katmandou, Nepál

IDMAT - International Institute of Development Management Technology

Az ötödik alkalommal megrendezésre került workshop során vezetéssel, kormányzati munkával kapcsolatos gyakorlati kérdések vitatható részletei kerültek górcső alá.

- **2009. január 15 - január 17.**
A civil szervezetek természete és szerepe
Ditchley Alapítvány, Oxon, Egyesült Királyság
Ditchley Alapítvány fő céljai közé tartozik a sürgető nemzetközi eseményekre választ, illetve megoldást kínálni. E célból évente körülbelül 12 konferenciát rendeznek, hogy a világ számos pontjáról érkező 40 szakember részvételének segítségével újító megoldást dolgozzanak ki.
- **2009. január 25 - január 27.**
Global Competitiveness Forum
Riyadh, Saudi Arabia
A fórum éves találkozóján olyan üzletemberek, vezető politikusok és szakemberek gyűltek össze, akiket érdekel a globális versenyképesség kérdése. A Bill Gates által megnyitott első fórum óta a találkozó egy globális fórummá vált. A résztvevők olyan témákban vitáznak, mint az emberi erőforrás-fejlesztés, környezet és fenntartható fejlődés, nemzetközi kereskedelem, a globalizáció és versenyképesség mikro- és makro ökonómiai következményei.
- **2009. Január 27 - január 28.**
4. European Anti-Corruption Conference
Frankfurt
A C5 negyedik korrupció ellenes konferenciáján nemzetközi cégek tisztviselői, számvevői, jogtanácsosai és tanácsadók találkoztak, hogy elismert korrupció-kutató és jogalkotó legfrissebb eredményeit ismerhessék meg, a korrupcióról és mindarról, amit a nemzetközi üzleti szférának tudni érdemes a témában.
- **2009. február 4 - február 6.**
The Russia Forum
Moszkva
A fórum fókuszában az Oroszországgal kapcsolatos kihívások tömkelege áll; a gazdasági válság Oroszországban tapasztalható hatásai, az oroszországi források kezelése, a nemzetközi viszonylatok, mindaz a sok aktualitás, ami az utóbbi hetekben felvetődött. A világ minden pontjáról érkező szakemberek és üzletemberek a saját szemszögükből és területükről fejtik ki a témához kapcsolódó véleményüket.
- **2009. február 16 - február 18.**
Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)
Doha, Qatar
Az EITI negyedik konferenciája egy újabb lehetőség a befektetőknek, támogatóknak, kormányoknak, civil egyesületeknek, cégeknek, hogy megismerhessék az EITI munkáját és az újabb kihívásokra közösen megoldásokat kereshessenek. A szervezet az átlátható pénzáramlásra, a politikai szervezetekhez és politikához fűződő cégekhez kapcsolódó pénzügyi folyamatokra helyezi a hangsúlyt.
- **2009. február 17.**
2008 Integrity díjátadó ünnepség
London
A 2000 óta létező díjban azok a szervezetek, újságírók, aktivisták részesülnek, akik munkájukkal sokban hozzájárulnak a korrupció-ellenes harchoz. A program célja, hogy még nagyobb figyelmet kapjanak azok, akik nem ritkán nagy kockázatot vállalnak az egyes esetek, tranzakciók leleplezésekor.

Belföldi események

- **Pozícióval való visszaélés**
Decemberben felfüggesztették beosztásából és fegyelmi eljárás indult az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség (OMMF) elnöke ellen. A gyanú szerint Papp István és Cseke Zoltán hamis igazolásokat állítottak ki a szabálytalanságok miatt elmarasztalt cégeknek, amelyek így állami forrásokat igényelhettek. Januárban további harminc nappal meghosszabbította a bíróság az OMMF két vezetőjének előzetes letartóztatását.
- **Zuschlag-per**
Ebben az évben is folytatódik a csaknem másfél éve előzetes letartóztatásban lévő és többek között bünszervezet létrehozásával vádolt Zuschlag János büntetőpere. A Zuschlag-per első felvonása a tizenhat vádlott meghallgatásával decemberben véget ért, és februártól folytatódik tovább, több mint száz tanú megidézésével. A múlt évi zárónapon a bíróság több, hivatalosan lehallgatott telefonbeszélgetés hangfelvételét is lejátszotta.
- **Újabb vád Kulcsár Attila ellen**
A 20 milliárdos sikkasztás ügyében hozott ítélet után, a Nemzeti Nyomozó Iroda 120 millió sikkasztás gyanújával újabb vádemelési javaslatot nyújtott be Kulcsár Attila ellen a Fővárosi Főügyészségre.
Mivel a 20 milliárd forintért 8 év börtönbüntetést kapott első fokon, nem valószínű, hogy a még 2001-ben elkövetett bűncselekmény lényegesen növelné az álbroker börtönéveinek számát.
- **Újabb fejlemény a Globex ügyben**
A Globex ügy kapcsán 2006 decemberében kihirdetett elsőfokú ítéletében a Fővárosi Bíróság az első- és a másodrendű vádlott- Vellai Györgyike és Vajda László bűnösségét 60 rendbeli sikkasztásban állapította meg, továbbá Vellai Györgyikét bűnösnek találta hűtlen kezelésben, csalásban és magánokirat-hamisításban is. A másodfokon eljáró bíróság, 2008 februárjában súlyosabb büntetéseket szabott ki, mert a korábbi büntetést túl enyhének találta, mondván a megkárosított 59 kisbefektető 2,465 milliárd forintjából semmi sem térült meg. Vellai Györgyikét ezért 7 évre ítélték, Vajda László pedig 6 év börtönben letöltendő szabadságvesztést kapott.
Az ügyvédek szerint a szigorú ítélet több ponton téves, némely esetben pedig egyenesen törvénytörő. A büntetőtanács a felülvizsgálati kérelem során most igazat adott nekik, és új eljárásra kötelezte az ítéletábrát.
- **Hárommilliárdos bírság**
Csaknem 3 milliárd forint bírságot szabott ki kartellezés miatt a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) három útépítő vállalkozásra. A Strabag Zrt. valamint az Egút Zrt. a Heves és Nógrád megyei útépítésekre kiírt közbeszerzési pályázatok elnyerése érdekében kötött versenykorlátozó megállapodást, a Colas Dunántúli Zrt. pedig egy Heves város által útépítésre kiírt tenderen játszott össze a He-Do Kft-vel. A GVH külön jogsértésként értékelte, hogy a Colas Dunántúli Zrt. és a He-Do Kft. versenykorlátozó magatartást tanúsítottak, amikor rögzítették a beadási áraikat. Mindezek alapján a versenyhatóság a Strabag Zrt-re 1,7 milliárd forint, az Egút Zrt-re pedig 1,2 milliárd forint bírságot szabott ki. A Colas Dunántúli Zrt. az elkülönült, és jóval kisebb súlyú jogsértésért 6 millió forint bírságot kapott. A He-Do Kft. nem kapott bírságot, mivel a cég az eljárás során az úgynevezett engedékenységi politika keretében együttműködött a GVH-val.
Kiemelendő az a körülmény, hogy a Strabag Zrt., illetve a Colas csoporthoz tartozó Egút Zrt. már több azonos jellegű, jogsértő összejátszást tanúsított.
- **Ítélet a Szabadi perben**
Befejeződött a nyolc éve kezdődött Szabadi-ügy. Szabadi Bélát harmadfokon két év felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte a Legfelsőbb Bíróság.
Az egykori kisgazda politikus ellen még 2001-ben indult eljárás. A vád szerint

Szabadi, a Földművelésügyi Minisztérium államtitkáráként követett el hűtlen kezelést és hivatali visszaélést. Csak 1999-ben 10 millió forintot utazott el a minisztérium költségére, többet, mint a külügyi államtitkár. Ennél nagyobb léptékű kárt okozott a vádirat szerint azzal, hogy a tárcához kapcsolódó cégeket arra kötelezte, hogy szponzorálják a Fradit. Ezen felül fiktív tanácsadói szerződések, ár alatt eladott liszt és cukor az ország biztonsági készletéből, gyanús export-támogatások is szerepeltek a vádiratában.

- **A Printz-per harmadik felvonása**

Február elején, harmad fokon is megkezdődött Princz Gábor pere. A volt Postabank-vezér és hat társa ellen, még 1997-ben indult büntetőeljárás 34,5 milliárd forint, különösen nagy vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés miatt. A Fővárosi Bíróság első fokon felmentette Princzéket, mert a vádat megfoghatatlannak találta. A Fővárosi Ítéltábla pénzbírságot állapított meg: hanyag kezelés miatt Princz Gábort 3,6 millió, a másik három vádlottat másfél-másfél millió forint pénzbüntetéssel sújtotta. Harmadfokon az érintettek a felmentésüket akarják elérni, a vádhatóság pedig felfüggesztett börtön kiszabását kéri.

- **Kétes állami földértékesítés**

Iratlopással gyanúsítja Gráf József mezőgazdasági miniszter Budai Gyulát, a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (NFA) felügyelőbizottságának Magosz által delegált tagját. A miniszter szerint Budai, azt a pákozdi földértékesítési ügyben előkerült szerződést lopta el, amit közösen írtak alá a volt honvédelmi miniszterrel. Budai a Központi Nyomozó Főügyészséghez fordult, mert úgy vélte, a szerződést úgy írta alá a két miniszter, hogy a papíron még nem szerepelt dátum. A Székesfehérvári Nyomozó Ügyészség okirat-hamisítás miatt rendelt el nyomozást ismeretlen tettes ellen.

Impresszum

Transparency International

A Transparency International (TI) nemzetközi nem-kormányzati szervezet, melynek célja a korrupció-elleni küzdelem, a tiszta és elszámoltatható viszonyok megteremtése a közpénzek felhasználásában. A TI tevékenységének fókuszában kutatások kivitelezése, ajánlások megfogalmazása áll, munkája során a TI együttműködik az üzleti és a kormányzati szférával, a civil társadalommal, nemzetközi szervezetekkel, és más, a korrupció elleni küzdelemben fontos szereplőkkel. A TI nem folytat egyedi korrupciós esetekkel kapcsolatos nyomozásokat.

A Transparency International magyarországi tagozata 2006 októbere óta működik alapítványi formában. A szervezet célja a korrupció visszaszorítása az átláthatóság elveinek érvényesíttetése, valamint a társadalom korrupcióval kapcsolatos tudatosságának és azzal szembeni ellenállásának növelése által.

Elérhetőség

Levelezési cím: 1088 Budapest, Vas u. 6.

Telefon: 06 1 783 0248

E-mail: info@transparency.hu

Web: www.transparency.hu